

Teabepäeva nimetus: Otepää Aianduse ja Mesinduse Seltsi teabepäev

Koht ja aeg: J. Hurda 5, Otepää AMS-i maja, 28.10.2018.a.

Lektor: Tõnu Hiimäe, lektorileping nr PR-15-A.3-20

**Kokkuvõtte teemal: Vahasulatus väikemesilas. Valmistumine talveks.
Mesilaste kaitsmine ärritajate eest.**

Vahasulatus väikemesilas. Suuremad tööd mesilas peaksid selleks ajaks juba lõppenud olema, aeg tubaste tööde juurde asuda. Üks tubastest töödeks oleks vahasulatus. Vahasulatuse viise ja abivahendeid on mitmesuguseid. Pakuksin välja ühe mooduse, millist olen kasutanud ligi kakskümmend aastat ja mis on minu arvates sobilik eriti väikemesinikele, kellel kuni 10-15 mesilasperet ja kellel pole eriti laialt ruumi või pole üldse mesindusruumi. Selleks on 8-liitrine roostevaba mahlaaurutaja. Väike ja kompaktne, võtab vähe ruumi, aga töötab korralikult. Tööks on vaja mitte väga tihedast linasest materjalist või tihedamast kotiriidest umbes 55*45cm kotti, millesse panen eelnevalt kärjeraamist pahtellabidaga eemaldatud kärjetükid mahlaaurutajasse, nüüd juba meie vahasulatajasse. On vaja ka veel umbes kolmeliitrist emailkaussi, kuhu jookseb sula vaha vahasulatajast. Vahasulataja asetan mitte väga kuumale pliidile ja kütan pliiti mitte väga tugevalt. Ka vahakauss on pliidi serval, aga nii, et ta eriti ei kuumeneks. Peab meeles pidama, et vaha sulamistemperatuur on 63-65 kraadi. Kui vaha satub kuumale pliidile, võib ta plahvatada põlema. Vahaga täitunud kauss on soovitatav ettevaatlikult paigutada hästi sooja ruumi, näiteks saunalavale ja lasta tal rahulikult hanguda järgmise päevani. Hangunud vahaketta aluspinnale kogunenud räbu kraabin ära teravaks ihutud konkspeitliga kuni järele jääb ilus puhas vahaketas. Järelejäänud räbu võib uuesti töödelda vahasulatajas.

Valmistumine talveks. Oktoobri lõpuks peaks enamuse talveks ettevalmistustööd tehtud olema. Pesad koondatud vastavalt pere tugevusele kas kuuele, seitsmele või kaheksale kärjele. Sööta piisavalt tarus, nii paarikümne kilo ringis, vähemalt üks-kaks korda lestatörjet tehtud. Kuna suuremat sügisest puhastuslendlust oodata pole, võiks lennuava siibrid ka kitsendatud olla neljale-viiele sentimeetrile. Ja nii võiks jääda kuni kevadise puhastuslennuni. Mida võiks aga veel teha, mis kindlustab selle, et mesilased, olenemata soojadest talveilmadest, nälga ei jääks on see, et kargede vaheliistud võtta ära ja pesa katta laudadega nii, et kärjeraamide ja laudade vahe oleks vähem kui kümme millimeetrit. Nüüd saavad mesilased toidu otsasaamisel ühel kärjel ülevalt vabalt minna teisele kärjele. Et talvel peret võimalikult vähe häirida, aga siiski olukorda kontrollida, olen keskmisele lauale teinud avavuse diameetriga 88 mm ja selle katnud kahe vineeritüki vahele kinnitatud väikesesilmalise traatvõrguga. Vineeritükkide keskel on avavus diameetriga 76mm. Selle avavuse kaudu olen ka häda korral andnud poolliitrise klaaspurgiga edukalt mitmesugust sööta.

Mesilaste kaitsmine ärritajate eest. Kui ilmad püsivamalt miinuskraadidesse jäävad, olen lennuava ette pannud lindude eemalehoidmiseks väikesesilmalise (umbes 1*1cm ja suuruses 50*50cm) traatvõrgu tüki. Ja et asi veel kindlam oleks, on selle peale veel pandud umbes 50*50 cm suurune valge vakstutükk. Talvel on mesila ümbruses küll linde palju, aga valge vakstutükk eksitab neid ja mesilased on nad jätnud rahule. Seesamane vakstutükk kaitseb peret ka talvel külma tuule eest ja kevadel liiga varajase sooja päikese eest. Nii traatvõrk kui ka vakstutükk on korduskasutusel, on väiksed ja kerged. Ei ole vaja minna metsa kuuseokste järele või tassida raskeid eterniitplaate talveks tarude ette panekuks. Kuna valged vakstutükid on tarude järgi nummerdatud, annavad nad ka täiendavat informatsiooni roojaplekkide kaudu, kuidas pere on talvitunud.

Hilissügisel ja talvel hiirte ründe vastu elumajadest eemal asuvate tarude puhul võib kasutada mürkemikaale. Eluasemete lähedal asuvate tarude puhul võiks kasutada siiski hiirelõksu, muidu võivad kannatajateks olla ka kassid. Hiirelõks on soovitatav kinnitada kruviga taru põhja külge, et lõksu jäänud hiir häiriks vähem mesilasi.